

Collegial=Eidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 31. Den 3 August 1799.

Love og Givninger.

Da der er lagt Mærke til, at Brandvæsenets Indretninger i Kjøbenhavn trænge til Forbedring; saa har Hs. Majestæt udnævnt sagkyndige Mænd til at undersøge, hvilke Mangler der maatte findes i de ældre Anordninger, som angaae denne Gjenstand og at foreslaae de bekvemmeste og sikkerste Midler til at betrygge Uderstæderne i Hovedstaden for Ildbrand.

Efterat de indkomne Betænkninger og Forslage desangaaende ere forelagte Hs. Majestæt, har Allersøistamme ved en Forordning, dat. 19 Juli d. A., fastsat de Regler og Pligter, som skulle iagttages saavel med Hensyn til at afværge Ildbrand, som, i ulykkelige Tilfælde, at dæmpe Ilden, forhindre dens Udbredelse, frelse Menneskers Liv og bjerger deres Gods. Denne Forordnings væsentlige Indhold er følgende:

I Kap.

I. Kap. Om de almindelige Forsigtigheds-Regler for Ildbrand at forekomme:

1 §. Huussædre og Huuseiere skulle paasee, at der forsigtigen omgaaes med Ild og Lys. 2 §. Ingen maa kline Lys til Vægge, Borde, Bænke o. d. l., sætte Lys ved Cengene om Natten eller ryge Tobak paa farlige Steder, under Mulkt fra 2 til 10 Rdlr. for første, og Fængsel paa Band og Brød for anden Gang begaaet Forseelse, skjøndt ingen Skade skeer. I modsat Fald er Straffen første Gang Band og Brød, men anden Gang Arbeide i Forbedringshuset. 3 §. Hør og andre ildfængende Ting maae ikke ligge op til nogen Skorsteen. 4 §. I Gaarde, Stalde, paa Løster og andre farlige Steder, skal bruges Lygter, under 2 Marks Mulkt, som hver Gang fordobles, bruges de ei og deraf skeer Skade, er Straffen første Gang Band og Brød, anden Gang Forbedringshuset. Mangler det befalede Antal Lygter i Huset, skal Beboeren betale 4 Mark for hver, og 10 Sk. for hvert Lygteglas, som er i Stykker. 5 §. Ild i aaben Kar maa ei bæres paa Trapper, over Gaard eller Gade, og tændt Tobakspibe uden Hytte ei der bruges, under Mulkt af 4 Rdlr., Raketter ei kastes under Mulkt fra 5 til 20 Rdlr. første Gang, og anden Gang Fængsel paa Band og Brød, om Skade ei skeer, i modsat Fald er Straffen første Gang Band og Brød, anden Gang Forbedringshuset. 6 §. Skorstene skulle opføres af $\frac{1}{2}$ Steens og paa sine Steder en heel Steens
 Lyf.

Tykkelse, ei hånge eller hvile paa Bjælkerne, holde 18
 Tommer indvendigen, opføres fra Grunden eller sættes
 paa Gevælt fra en Brandmuur til en anden, eller ud-
 trages fra Brandmuren, udføres $\frac{1}{2}$ Alen høiere end Tag-
 rygningen; hvor der er Kjøkken skal Skorstenen saavidt
 Luen spiller være en heel Steen tyk, alle Skorsteens
 Ankere være af Jern, ingen Skorsteen maa lægges ho-
 rizontal, men den maa vel trækkes paa en Stool med
 en tør Muursteen paa Gladen. Slunker forbydes alde-
 les. Rakkellovnsrør maa ei udføres af Kjeldere, Vin-
 duer og deslige, ei heller Esse eller Jldsted bruges i Bræ-
 destue, under Mulkt fra 1 til 10 Rdlr. Knæer paa
 Rakkellovnsrør skulle være indrettede til at aftages, naar
 Skorstenen skal reengjøres, hvilket Feieren under Ansvar
 skal paasee. 7 §. Nye Skorstene skulle, forinden de maae
 bruges, synes og udtradses, hvilket Huseieren skal be-
 vise med Attest. 8 §. Steen eller Jernblik skal lægges
 i Gulve for Rakkellovnsdøre under 2 Rdlr. Mulkt. 9 §.
 Farlige Jldsteder skulle, i Politiets Overværelse, ned-
 rives og Huseieren både fra 10 til 50 Rdlr., naar
 han ikke strax sørger for at afhjælpe Manglerne. 10 §.
 Kjøller og Grisen deri skulle være af 9 Tom. tyk Muur
 hver, de første forsynede med Gevælvter. Iøvrigt for-
 holdes dermed efter Reskr. af 9 Dec. 1778 og 9 Aug.
 1780. 11 §. Fjælle-Skure — Gavle — Altaner — og
 Svaler forbydes under Mulkt fra 20 til 100 Rdlr., som
 betales halv af Huseieren, halv af Haandværkeren;

de som nu ere maae ei istandsættes; fleer nogen saadan Istandsættelse, betales af Eieren og Haandværkeren sidstnævnte Bøder, og det opførte nedrives. Politimester og Stadsbygmester paasee Overholdelsen. 12 §. Naar Haandværkere, som opføre Skorstene eller Kjøller, handle imod den 6te eller 10des, bøde de fra 10 til 100 Rdl., hvilke Eieren betaler, om han ei vil angive Haandværkeren. 13 §. Nye Bagerovne skulde forsynes med dobbelte Gevælvter, og maae ei bruges førend Attest af Stadsbygmester og Brandmajoren om deres Dygtighed er foreviist Magistraten, under Mulkt fra 10 til 50 Rdlr.; de nu værende, med Brandmuur omgivne, maae bruges saalænge de forsvarligen vedligeholdes; fleer ei det sidste, bødes 10 Rdlr. og Brugen forbydes til Mangelen er afhjulpen. 14 §. Bagergaarde, hvor ingen Brandsprøite kan indkomme, skulde, naar de blive ledige, aflægges, og andre forsvarlige i deres Sted indrettes, saavel saadanne, som nye Bryggergaarde, skulde af Stadsbygmesteren og Brand-Officianterne synes, og af Magistraten approberes, forinden de maae indrettes til denne Næringsdrift. 15 §. Til at svale Kul udi, skal hver Bager have 2de Kobbærtønder med Laag, under Straf af 4 Rdlr. for hver som mangler. Kullene maae ei deraf udslaaes, førend de have staaet 48 Timer, under Mulkt af 2 Rdlr. Salger en Bager Kul som endnu holde Jld, bøder han 10 Rdlr.; handler hans Folk herimod, betaler Husbonden Mulkten, og den som har

begaaet Forseelsen straffes desuden med Fængsel paa Band og Brød; anden Gang fordobles de i hvert af disse Tilfælde bestemte Bøder for Husbonden og Straffen for hans Folk, skjøndt ingen Skade skeer; skeer derimod Skade, bøder Husbonden fra 4 til 20 Rdlr. og den Skyldige af hans Folk sættes paa Band og Brød fra 6 til 12 Dage, anden Gang bøder han 40 Rdlr. og den Skyldige straffes med Forbedringshuset. 16 §. De Folk som bruges ved Bryggerier, Bagerier og Maltgjørerier skulle have nøieste Agt med Ilden derved og med Ørne og Kjøller. Maltet maa ei ligge nær ved Kjøllebjørnene eller Grisen; Sengenklæder eller noget Tøi som kan satte Ild maae ei ligge uden for Gruben, hvor Ilden kan henflyve; Folkene maae ei der lægge sig til Hvile, men vaagende passe Ilden. Forseelser herimod, endog uden Skade, straffes første Gang med Bøder fra 5 til 20 Rdlr., anden Gang med Band og Brød fra 8 til 14 Dage.

(Fortsættelsen følger.)

(Fortsættelse af Fattigvæsens Planen.)

166. 173) Som offentlige Afgifter til Fattigvæsenet vedblive:

- a. Det ved Anordninger forsikrede Paalæg efter Grundarten, som betales efter Plaf. af 13 Aug. 1764, og desles mellem Hovedkassen, Stiftelsen for nysødte Børn og Børnehuset.

b. De

b. De paabudne Afdrag:

- a. af civile Betjenteres Lønninger og Pensioner, 1 Procento aarligen, der afleveres som hidtil;
- b. af Havnepenge ved Stadens Toldbod, $\frac{1}{4}$ af sammes Beløb, som afleveres fra Toldboden;
- c. af Kortstemplingspengene 1 Sk. af hvert Spil Kort, som sælges i Staden, hvorfor Stempel-papirs-Forvalteren aflægger Regnskab;
- d. af Kjøbesummers Beløb, $\frac{1}{4}$ Procento af faste Eiendomme og Skibe, hvad enten Overdragelsen skeer ved Auktion eller under Haanden, men af Løsøre kun, naar det sælges ved Auktion. For faste Eiendommers Kjøbesum betaler Kjøberen og Sælgeren hver det Halve, af Løsøre Sælgeren alene. Før end et Skjode tingslyses, skal det af Fattigvæsenets Kasserer være godtgjort, at Afgiften er betalt; for Afgiften af Løsøre aflægges Indkassatoren Rede til Auktionsdirektøren, som afleverer Beløbet til Fattigvæsenets Hovedkasse;
- e. af Klasselotteriet, der udbetales til Fattigvæsenets Hovedkasse, hvorfra igjen udbetales det, som andre Stiftelser deraf maatte tilkomme;
- f. af fremmede Kunstneres Fortjeneste, der lade sig see og høre o. d., 10 Procento, eller i Tilfælde at det skeer i Klubber eller private Huse en af Direktionen bestemt Sum. Ingen maa alt-
saa

saar lade sig see o. s. v. førend han har mældt sig ved Direktionen.

174=183) Som frivillige Gaver ansees alt det, som enhver til Bedste for de Fattige godvilligen og godbædigen giver: til at modtage hvilket der, i Sognetalskollektørernes Sted, aabnes en almindelig Subskription distriktsviis: og til samme Piemeed vedblive Indsamlingerne ved Tavler, Blokke og Bækkener, ligesom og ved Fattigbøsser.

a. Subskription skeer aarligen paa de Tider, Direktionen finder beqvemmost, og omddeles da til alle bosatte Familier trykte Subskriptionsblade, paa hvilke enhver for sig kan tegne, hvormeget og til hvilke Tider enhver vil give. Efter disse Blade, som samles ved Direktionen, indkræves til sin Tid, hvad enhver har tegnet sig for. Hvorimod alle andre særskildte Kollekter og den Indvaanerne af den jødiske Religion paalignede Kontingent ophøre.

b. De ved Tavler i Kirkerne indsamlede Gaver for de Fattige forbeholdes dem fremdeles, som hidtil, eller og Direktionen afhandler med Kirkeforstanderen om en fyldestgjørende Erstatning, dersom Menighederne hellere selv paa anden Maade ville tilveiebringe de ved samme indsamlede Indtægter.

c. Paa de sædvanlige Høitidsdage eller hvilke andre Direktionen vælger istedet for, udsættes Bækkener ved alle Kirker for det almindelige Fattigvæsen,

hvor.

hvorimod de ophøre for enkelte Stiftelser, hvis Erstatning derfor ved nærmere Bestemmelse afsjæres.

d. De ved Kirkerne og paa andre offentlige Steder nedsatte Blokke kan Direktionen vedligeholde, eller omflytte og anlægge nye, som det formodes at kunne være nyttigt for Diemedet; dog at det Fornødne aftales med Vedkommende, som have over Grundene at sige.

e. De Fattigbøsser, det er paalagt Kjøbmænd og Mæglere at have i deres Huse til Indsamling ved Kjøbslutninger, eller som skulle holdes paa visse offentlige Steder, som Hof- og Stadsretten o. s. v., ved høitidelige Leiligheder og Sammenkomster, saasom ved Bryllupper, i Verts- og Herbergeerhuse o. s. v., forblive fremdeles. Ogsaa bliver det Pligt for enhver bosat Familie, som hellere vil give til ubestemte Tider, at have en saadan Bøsse i sit Huus, for deri efterhaanden at nedlægge. Hvorvidt saadanne private Familier eller Klubber, foruden at subskribere, ville anskaffe sig eller lade sig af Fattigvæsenet give en Fattigbøsse, for deri at nedlægge til de Fattiges Bedste, beroer paa frivillige Foreninger. Til enhver saadan Fattigbøsse har Fattigvæsenet sin Møgle, og Direktionen besørger Beløbet for enhver afhentet, og ført til Indtægt saaledes, at det kan vorde vittetligt, hvad enhver Bøsse indbringer.

f. Den

- f. Den Frihed, Sognekommisſionerne have haft til at lade opføre Koncerter for Fattigvæſenet, beholder Direktionen, der beſørger ſamme, hvor, naar og hvorledes den finder det meeſt værdigt og nyttigt. Til Indtægt for ſamme maa og aarligen gives er Skueſpil.
- g. Naar nogen ellers vil goddædigen give noget til Stadens Fattige, ſtaaer det ham frit for at betro ſin Gave til Direktionen eller hvilken af Direktorerne, Forſtanderne eller Betjenterne han finder for godt: den Modtagende anmelder det ufortøvet til Indførelſe i offentlig Tidende. Har Giveren beſtemt Anvendelſen, opfyldes hans Ønſke, naar det ei ſtrider mod Fattigvæſenets Grundregler; i andet Fald føres Gaven til Indtægt for Fattigvæſenet i Almindelighed og anvendes efter Direktiøns Skjønnende. Vil nogen have ſin Gave uddelt over den Underſtøtning, Fattigvæſenet giver, og uden Afkortning for en Fattig, da er ſaadant tilladt: ligesom og at give Underſtøtning eller Tilſæg til Underſtøtning for hvilken Fattig, han ſelv vælger. Overdrager nogen ſin Gave til en anden, ſom er uden for Fattigvæſenet, uden at beſtemme noget nærmere, bør den Anbetroede med Forſørgelſes-Kommisſionen overlægge og beſlutte Anvendelſen, og, om han vil, ſelv at uddele den.

184) Alle Bøder, som ved Lov, Laugsartikler eller Vedtagter ere bestemte for Fattige i Almindelighed, tilfalde og afgives til Fattigvæsenets Hovedkasse, og anvendes blandt de øvrige Indtægter.

185) Enhver, som ved Fattigvæsenet har nydt Almisse eller Understøttelse, skal, saafremt en Saadans Vilkaar forbedres, eller saavidt hans Efterladenskaber tilstrække, erstatte Fattigvæsenet det, han deraf har oppebaaret. Udbringes hans Efterladenskaber til meer end Erstatningens Beløb, deles det øvrige mellem den Afdødes Arvinger, naar disse ere Eftesølv, Børn eller Livsarvinger, Fader, Moder, Sødsken-
de, forsaavidt de eller deres Børn arve tilligemed Moder: findes ingen saa nær beslægtet, arver Fattigvæsenet det Overskydende, og fritages i saadant Fald for alle Skifteomkostninger og den paabudne Kollateral-Afgift. Alle Skifter efter Fattige forvaltes af den almindelige Skifteret.

186) Skulde i øvrigt nogen Indtægt eller Indtægts-
kilde være Fattigvæsenet forsiøkket, skal samme, om den end ei her er nævnet, vedblive usøkket.

(Slutningen følger.)

Blandede Efterretninger.

For at erhverve sig den for Embedsmanden saa nødvendige lokale Kundskab, har Amtmand Ferslew, paa sine Embeds-Reiser i Thisted Amt, Tid efter anden optegnet

tegnet alle forekommende Steders Navne og Beliggenhed der i Amtet. Efter at dette Arbeid, til hvis Fuldstændighed Herreds-Præsterne have bidraget ved deres meddeelte Oplysninger, var fuldendet, har bemældte Amtmand deraf sammendraget en topografisk Tabel, i alfabetisk Orden, over alle Byer og Steder i Amtet og deres Beliggenhed, samt indsendt et Exemplar af denne til Cancelliet til Afbetjening ved forekommende Leilighed; i Anledning heraf har bemældte Kollegium, under 15 Juni d. A., tilskrevet Amtmand Ferslew, at det med Erkjendtlighed har modtaget fornævnte Exemplar.

I Anledning af en fra nogle Laugsmestere i Nakshou indkommen Klage, hvori de formene sig fornærmede der ved, at nogle Frimestere sammesteds slaae sig sammen for at bruge deres Haandværk i Fællesskab, har Cancelliet, under 15 Juni d. A., tilskrevet Stiftamtmanden over Lolland og Falster: at det ei bør formenes Frimestere, at komme hinanden indbyrdes til Hjælp i at arbejde.

I Anledning af en til Cancelliet indkommen Forespørgsel: om de fra Fødsels-Stiftelsen og Opfostringshuset til Opdragelse paa Landet udsatte Drengébørn skulle indføres i Lægs-Rullerne eller ikke? har bemældte Kollegium, under 15 Juni d. A., tilskrevet Amtmanden

over

over Holbeks Amt, at, da det efter Forordningen af 7 December 1770 er et Beneficium for Pleie-Faderen alene, at denne kan afgive sin tjenstdygtige Pleie-Søn i Stedet for sin egen til Soldat, saa synes deraf ikke at kunne uddrages (ligesaa lidet som af det Forordningen siger: at Pleie-Børnene ikke skal høre til noget Godses Herskab) at disse Pleiebørn skulde fritages for Soldater-Tjeneste, naar de opdrages paa Landet og ere ved Bonde-Haandteringen. Saa meget mindre kan ogsaa dette være rigtigt, som disse Børns Vilkaar derved vilde blive ulige, i det, at den Pleie-Søn, hvis Pleiefader ikke selv havde nogen Søn, vilde blive fritagen fra Krigstjenesten, naar den, hvis Fader havde Søn, kom til at gaae Soldat; Cancelliet holder altsaa for, at disse Pleie-Børn ei kunne fritages for Udskrivning, men at det bør forblive ved det Beneficium, som Forordningen tilstaaer Pleie-Forældrene.

En til Cancelliet indkommen Forestilling er opfaattet det Spørgsmaal: Hvorvidt Nørre-Jyllands Lands-ting er berettiget til, i de til ny og lovligere Behandling hjemviste Delinquenter og andre offentlige Sager, at gjøre Paastand i Hensigt til stemplet Papiir, samt Rettens Gebyr? I den Anledning har fornævnte Collegium, efter at have ført Brevverling med Høiesteret om denne Gjenstand, i Overeensstemmelse med dens Be-
tænk-

tænkning, under 15 Juni sidstleden, tilfrevet Bedkommende, at den ved Landstinget indførte og af Rættens Betjente paaberaabte Praxis, at fordre Rættens Gebühr, Skriver-Sallarium og stemplet Papiir af Bedkommende, paa hvis Bekostning offentlige Sager hjemvises, ikke befindes at have nogen lovlig Hjemmel. Det er en almindelig ved Lovgivningen bestemt Regel: at i Justitsager tilkommer Rættens Betjente intet Gebühr, ligesaa lidet som stemplet Papiir i deslige Sager skal bruges; denne Regel maa blive anvendelig i enhver Justits Sag, enten den endeligen bliver paadømt, eller hjemvilst til ny Behandling paa Bedkommendes Bekostning, da denne sidste Omstændighed ikke forandrer Sagens Natur og Besskaffenhed, eller forvand'ler den fra publik til privat, hvorimod de Bekostninger, som ved en saadan Hjemviisning paalægges Bedkommende for deres Forsømmelse, ikkun ere saadanne, der ellers vilde falde det Almindelige til Last, saasom Baretægts- og Underholdnings-Penge, med videre af samme Slags, hvilket i Særdeleshed sees af Forordningen, dat. 5 April 1793 2 R. 5 § Litr. B., ligesom Forordn. af 3 Juni 1796 35 §, der i at recensere de Bekostninger, som i slige Tilfælde skal udredes, ligeledes blot nævner de sidst anførte.

Efter foregaaet Brevverling imellem Cancelliet og Generalitetet, er det, i Anledning af en Ansøgning fra
Op.

Opfidderne i Strømmens Annex ubi Jarlsberg Grevskab, om Befrielse for at tage Deel i den almindelige Frie og Penge-Skyds fra Skyds-Stæderne Kavaae og Østren, fastsat: at den aarlige Over- og Under-Officeers Samling ved det andet aggerhusiske Infanteri-Regiment maa skee regimentsviis, verelviis fra Batallions-Pladsene i de to Aar, hvori Batallions-Samling holdes, men kun batallionsviis i de to Aar, hvori Kompagniernes Exercice er. Herved erholde Supplikanterne den Vettelse, at den stærkeste Fristyds ikkun tilfalder dem hvert fjerde Aar, istedet for hvert andet Aar.

Bed et, under 24 Nov. 1778, oprettet Testamente med hosføiet Kodiceil af 1 Sept. 1798, som under 21 Juni sidstleden er konfirmeret, har Bonden Jens Michelsen Gjetmark og hans nu afgangne Hustru, Margrethe Sørensdatter, af Eyde Sogn i Christian-sand Stift, iblant andet skænket til Skolevæsenet i bemældte Eyde Sogn 200 Rdlr., med Vilkaar: at samme Kapital, under Navn af Egtfolkene Jens Michelsens og Margrethe Sørensdatters Gave, skal, ved Fattig-Kommissionens Omsorg, udsættes paa Rente, som en fast Fond, og sammes Renter udredes til Klæder for tre af de fattigste Børn i Eyde Sogn, som søge Skolegang ved Omgangs-Skolen.

I Anledning af en fra Almuen i Waage, Lomb og Værsøe Præstegjælde til Cancelliet indkommen Ansøgning, hvori anholdes om Tilladelse at handle, til deres Huusholdningers Fornødenhed, med Salt, Jern og Staal m. fl. Varer, har bemældte Kollegium, under Juni, tilskrevet Amtmanden over Christiansands Amt, at Almuen kan tilkjendegives, at det staaer enhver af dem frit for, at sælge Stang-Jern, Salt, Korn og Humle, uden at saadant skal ansees som Indgreb i nogens Handels-Rettighed.

Den 19 Juli d. A. er det bevilget, at James Price, efterat have nedsat sig i Kjøbenhavn som Vorgeser, maa der give Underviisning i Ridekunsten og andre Legems-Ovvelser.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Landsdommer-Embedet paa St. Croix. Sognekalder for Thorshavn og annekterede Menigheder paa Syder Strømøe under Færøerne.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 2 August er Rand. Theol. A. M. Brun konfirmeret til Personel-Kapellan for Hjøldbergs Præstegjæld i Bergens Stift;

Hø

Høreren ved den latinske Skole i Horsens, H. Friis, udnævnt til Sognepræst for Idom Menighed i Ribe Stift; Personel-Kapellan H. E. Clausen til residerende Kapellan for St. Laurentii Menighed paa Fohr; Kand. Theol. N. S. Stephensen konfirmeret til Kapellan pro Persona for Hyllested, Børslev og Holsteenborg Menigheder i Sjælland.

Under Generalitetet: Den 26 Juli er den ved den 1ste og 2den sjælandske Batalion let Infanteri staaende Regiments-Feldtsjæf Rosendahl forflyttet i lige Qualitet til det første jydsk Infanteri-Regiment i afdelede Regiments-Feldtsjæf Ursins Sted.

Under Rentekammeret: Den 26 Juli er Fuldmægtigen ved Hs. Majestats Sølvkammer J. Giesing udnævnt til Fuldmægtig paa Rosenborg Slot; Fuldmægtigen i Sjælands og Fyens Pupil-Kontor under Rentekammeret, H. Paludan, til 2den Kommissarius ved det stemplede Papiir, og den 1ste Kopliist i Fyens og Jyllands Landvæsens-Kontor, J. Smith, ansat som Fuldmægtig i Sjælands og Fyens Pupil-Kontor, samt Kand. Juris N. Frydensberg som 2den Kopliist i Fyens og Jyllands Landvæsens-Kontor.

Trykfeil.

No. 30. S. 478. Lin. 19 Landets og Almuens, læs:
Land-Almuens.